

ב.

של הכהן גדול מותר היה לו לצאת באופן ארעי מהלשכה. ובהוא מיישב שהגמרא לקמן (א) דנה מדוע מפרישין אותו מאשתו, והקשו שם התוספות (ד"ה מביתו) והרי אפילו אם לא היתה קדושה בקדושת העזרה אסור לבעל קרי להיכנס גם להר הבית, ומיישב השפת אמת שלצורך זה היה יכול לילך לביתו באופן ארעי.

ה. ביתו זו אשתו

הגבורות ארי הסתפק האם דין 'ביתו' שצריך שיהיה לכהן גדול אשה מעכב בדיעבד, או שהוא רק דין לכתחילה. וכן להוכיח משיטת רבי יהודה שאפילו אשה אחרת מתקינין לו שבהכרח שהדין 'ביתו' מעכב, שהרי לדברים שאינם מעכבים לא חוששים במקום ספק, והראיה היא מכך שאת הכהן שהתקינו תחתיו לא היו מפרישין שבעת ימים, והטעם הוא מכיון שפרישה זו אינה מעכבת על כן לא חששו לה במקום ספק, ואם כן מזה שלרבי יהודה מתקינין לו אשה אחרת אפילו שזוה רק ספק מוכח שדין 'ביתו' מעכב, אלא שכתב לדחות את הראיה, שאולי אפילו לדברים שאינם מעכבים מפרישים במקום ספק, ואין להוכיח ממה שלא הפרישו את הכהן שתחתיו, שאולי זה מטעם אחר.

והתוספות ישנים פירשו, שלכהן שהתקינו תחתיו לא היו מתקינין אשה אחרת בגלל שזוה לא מעכב, והוסיפו שגם אם מעכב אולי לא חששו כל כך שמא יפסל הכהן גדול וגם תמות אשתו, ומבואר שהסתפקו בכך האם דין 'ביתו' מעכב או לא.

והאור שמח (איסורי ביאה י"ז י"ג) דייק מלשון הרמב"ם (עבודת יו"כ פ"א ה"ב) שדין ביתו מעכב שכתב 'הכל עשוי בכהן גדול נשוי ומשמע שזוה מעכב.

עוד דן הגבורת הארי על איזה זמן נאמר הדין שצריך שתהיה לו אשה, האם דוקא בזמן הכפרה בפר של הכהן גדול שעל זה כתוב הפסוק 'וכיפר בעדו ובעד ביתו', או שבכל עבודת היום צריך שתהיה לו אשה.

ו. מפרישין כהן השורף את הפרה

המנחת חינוך (שצ"ו, י"ז) מחדש שגם הכהן שמקבל את הדם והכהן שמוזה וכן כל הכהנים שעובדים בפרה צריכים פרישה. והתוספות ישנים כאן כתבו 'אבל שאר כהנים שהיו עסוקין באסיפת אפרה ובשאר עסקיה וכו' לא היו מפרישין אותן'. וכן הרמב"ם (פרה אדומה פ"ב ה"ב) כתב את דין הפרישה רק על הכהן ששורף את הפרה.

ז. מטמאין היו הכהן השורף את הפרה וכו'

כתבו התוספות, שטומאה הזו שהיו מטמאים אותו לא היתה טומאה דאורייתא שלא היו מזלזלין בה כל כך, והתוספות יו"ט (פרה ג, ז) כתב שאפילו שהצדוקים אינם מודים בטומאה דרבנן ואם כן אינו טבול יום לשיטתם, מכל מקום היו מראין להם במה שאנו לא חוששים למעורבי שמש ובהו אנו מוציאים מליבם.

וכן כתב הריטב"א, והקשה למאן דאמר שטומאה דרבנן אין צריכה הערב שמש, שהרי טומאה זו אינה אלא מדרבנן ואם כן אין כאן היכר, ותירץ שאף הוא מודה שיש טומאות חמורות שכן צריכות הערב שמש. אבל הרמב"ם (פרה פ"א ה"ד) כתב שהיו מטמאין אותו בשרץ והיינו טומאה דאורייתא.

א. מפרישין כהן גדול

הגמרא דורשת את דין הפרישה מפסוק האמור בשבעת ימי המלואים. וכתב בליקוטי הלכות, שהלימוד משבעת ימי המלואים הוא דרשה גמורה ולא אסמכתא בעלמא, ובגבורת ארי הוכיח כן מדברי הגמרא לקמן (ג) שדנה באריכות בדיני הפרישה האם הם שווים לדיני הפרישה במלואים, וכשהלימוד מן הפסוק אינו אלא אסמכתא בעלמא אין דרך הגמרא לדון כך. והרמב"ם (עבודת יו"כ פ"א ה"ג) כתב, שפרישת כהן גדול היא קבלה ממש רבנו, ומבואר שהחיוב הוא מדאורייתא, אמנם משמע שהמקור הוא מהלכה למשה מסיני ולא מהפסוק.

אבל שיטת התוספות לקמן (ה ד"ה נכנסו), שהפסוק אינו אלא אסמכתא בעלמא, והחיוב אינו אלא מדרבנן.

ב. מפרישין כהן גדול

יש לחקור בגדר דין הפרישה, האם זה משום שהכהן גדול נכנס לפני ולפנים, או משום קדושת יום הכיפורים. ובחידושי ר' מנחם זמבא (סי' י"ג) כתב שנפקא מינה לפי חידושו של הגר"א, שאהרן הכהן היה יכול להיכנס לקודש הקדשים בכל ימות השנה, האם היה צריך בכניסה זו פרישה של שבעת ימים או שרק לפני יום הכיפורים היה צריך לפרוש.

ג. ללשכת פרהדרין

נחלקו הראשונים האם היתה קדושה ללשכת פרהדרין, התוספות (ד"ה ומאי) כתבו שהיתה קדושה, שהקשו מדוע ביום הכיפורים הפרישה היתה ללשכת פרהדרין ולא ללשכה שעל פני הבירה כמו בפרישה של הכהן השורף את הפרה, ופירשו משום שפרישה זו שהיא לקדושה היתה ללשכת פרהדרין שהיא בנויה בקודש והלשכה שעל פני הבירה היתה בחול, ומבואר שלשכת פרהדרין היתה קדושה.

אבל שיטת רש"י שהלשכה לא היתה קדושה, שכתב (ו ד"ה מביתו) שבוודאי לא היתה קדושה שהרי אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד וכל שכן שכיבה. ושיטת התוספות להלן שלא היתה קדושה לגמרי, שכתבו (ח ד"ה דאי) שהלשכה היתה בנויה בחול ופתוחה לקודש ודינה קודש לענין אכילת קדשי קדשים ועדיין אינה קדושה לגמרי ומותרת בה ישיבה ושכיבה.

והריטב"א (א) פירש שהטעם שהיה מותר לכהן לשבת שם הוא מפני שמתחלת עשייתה היתה לשם שכהן גדול יפרוש לשם ולא נתקדשה כשאר העזרה. והראב"ד בתמיד (ב) כתב שהיה דינה קודש בגלל שהיא פתוחה לקודש, והיה צריך שתהיה פרישה למקום קדוש דוקא כמו בשבעת ימי המלואים שהיה בתוך העזרה, והטעם שהיה מותר לכהן לשבת ולשכב שם מכיון שלא היה אפשר בצורה אחרת בוודאי שהתורה ציוותה שכן תתקיים הפרישה. ועיין בגבורת ארי (ג) שהאריך בנידון זה.

ד. ללשכת פרהדרין

כתב השפת אמת, שנראה שמצות הפרישה היא כמו מצות ישיבת סוכה, שאפילו שהחיוב לשבת בסוכה הוא כל שבעת הימים מכל מקום דבר עראי מותר לעשות מחוץ לסוכה, וכך גם בפרישה